

CODE GOEDE PRAKTIJK INVASIEVE UITHEEMSE SOORTEN – HUISDIEREN

Correct omgaan met huisdieren
ter voorkoming van de introductie en
verspreiding van IUS in België

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

Ontdek hoe je klanten
correct informeert.

2026

Deze code is opgemaakt in 2026 en kwam tot stand in het kader van het nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België. De inhoud en voorgestelde maatregelen werden in samenwerking met de huisdiersector geformuleerd via een reeks werkgroepen en consultaties met sectorvertegenwoordigers die actief zijn in de verschillende gewesten (Wallonië, Vlaanderen, Brussels Hoofdstedelijk Gewest), vertegenwoordigers van de verschillende gewestelijke overheden en het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten.

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

1. INLEIDING EN ACHTERGROND

1.1. Impact van invasieve uitheemse soorten

Invasieve uitheemse soorten (IUS) worden beschouwd als een van de belangrijkste directe oorzaken van **biodiversiteitsverlies**, naast overexploitatie, vervuiling, vernietiging van habitats en klimaatverandering¹. Zo is de status “ernstig bedreigd” (sensu IUCN) voor 134 van de 395 inheemse Europese diersoorten zeker deels toe te schrijven aan de aanwezigheid van invasieve uitheemse soorten².

In België vormen soorten zoals de roodwangschildpad (*Trachemys scripta*), de Afrikaanse klauwkikker (*Xenopus laevis*), de Siberische grondeekhoorn (*Eutamias sibiricus*) en uitheemse rivierkreeftensoorten zoals de marmerkreeft (*Procambarus virginalis*) een bedreiging voor inheemse soorten door een combinatie van predatie, concurrentie en de verspreiding van ziekten. De inheemse Europese rivierkreeft (*Astacus astacus*) is sinds de introductie van Amerikaanse rivierkreeftensoorten bijna volledig verdwenen in de natuur. Bovendien is er bij veel introducties sprake van een zogenaamde “invasieschuld”, wat betekent dat een nieuw geïntroduceerde soort zich pas na een periode van 20 tot 50 jaar vestigt en invasief wordt. De aanwezigheid van nieuwe, minder bekende soorten op de markt vergroot de kans op nieuwe introducties van uitheemse soorten die mogelijk een invasief karakter kunnen ontwikkelen in onze natuur.

Naast het verlies aan biodiversiteit dat ze veroorzaken, kunnen IUS ook **ernstige economische schade** aanrichten. Enerzijds door de kosten van hun verwijdering en beheer en anderzijds door ecosystemediensten waarvan verschillende sectoren afhankelijk zijn te verstoren. Verschillende soorten waterplanten kunnen bijvoorbeeld door hun uitbundige groei de binnenvaart verstoren, invasieve rivierkreeften kunnen oevers van rivieren beschadigen met hun graafgedrag en kolonies van invasieve weekdieren (Mollusca) kunnen de watertoevoer van boten en zuiveringsinstallaties blokkeren. Huidige schattingen plaatsen de wereldwijde economische schade rond 5% van het mondiale BBP³, terwijl de kosten door schade en door genomen maatregelen voor de Europese lidstaten meer dan 12 miljard euro per jaar bedragen⁴. Daarnaast kunnen IUS ook gevolgen hebben voor de **menselijke gezondheid**. De grote agaatslak (*Achatina fulica*), een populaire soort in de terrariumhobby, is bijvoorbeeld een gekende verspreider van rattenlongworm, welke ook mensen kan infecteren.

1.2. Wat zijn invasieve uitheemse soorten

Niet elke uitheemse soort is daarom ook een invasieve uitheemse soort. Om als een invasieve uitheemse soort beschouwd te worden, moet er aan **3 criteria** voldaan zijn: De soort moet 1) door **menselijk toedoen buiten zijn natuurlijk verspreidingsgebied** geïntroduceerd zijn, 2) zich daar **voortplanten en verspreiden** in natuurlijke omgevingen, en 3) een **negatieve impact** hebben op de biodiversiteit en ecosystemen.

Naar schatting zijn er momenteel in Europa rond de **12.000 gevestigde uitheemse soorten**, waarvan een **10 tot 15%** een **invasief** karakter heeft. Deze aantallen worden verwacht nog te stijgen in de komende decennia.

1.3. Waarom een code goede praktijk “huisdieren”?

De meest doeltreffende en kosteneffectieve manier om IUS het hoofd te bieden, is het voorkomen van hun introductie en verspreiding. De **“Europese verordening nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten”** legt verscheidene beperkingen op voor een lijst van IUS (de zogenaamde “voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten”), met het oog op het **indijken van (intentionele) acties die kunnen leiden tot de introductie en de verspreiding** van deze soorten. Soorten op de lijst mogen namelijk niet meer ingevoerd, verkocht, gekweekt, gehouden of geïntroduceerd worden in de natuur. De EU verordening staat wel toe om dieren van de EU lijst te behouden tot deze een natuurlijke dood sterven, mits deze reeds in het bezit waren voor de betreffende soort op de lijst werd opgenomen.

Een groot deel van de introducties of verdere verspreiding van IUS wordt echter beschouwd als zijnde “onopzettelijk”. Daarom is het van cruciaal belang om de routes van onopzettelijke introductie doeltreffender te beheren. Deze **routes van onopzettelijke introductie en verspreiding**, zogenaamde pathways of introductieroutes, werden voor België geanalyseerd en gerangschikt naar de hoeveelheid en impact van IUS die via elk van deze pathways geïntroduceerd en verspreid worden⁵. Het fenomeen van introductie van IUS in de vrije natuur als gevolg van het ontsnappen van specimen uit afgesloten voorzieningen, het dumpen van specimen of afval van huisdieren en hun accessoires (eg

aquaria/terraria/volières/omheinde buitenruimtes; d.w.z. de introductieroute 'ontsnappen van huisdieren/terrarium/aquarium', sensu Harrower et al.⁶⁾, werd geïdentificeerd als een introductieroute waar prioritair actie moet op worden ondernomen in België.

De huisdiersector is door verschillende onafhankelijke studies en rapporten als een van de belangrijkste wereldwijde bronnen van invasieve uitheemse soorten geïdentificeerd⁷⁻¹⁰. Doordat huisdieren namelijk meestal soorten zijn die bij ons gemakkelijk te houden en te kweken zijn, maakt dat ze ook na ontsnapping kunnen overleven en reproduceren en dus reeds een hoger invasief potentieel hebben dan veel andere soorten^{11,12}. Het onoplettend of onverantwoord omgaan met huisdieren door de gewone burger, waaronder verstaan wordt: huisdieren niet correct huisvesten, afval of dieren in de natuur dumpen en dergelijke meer; is iets wat jammer genoeg nog steeds gebeurt. Dit heeft in het verleden een belangrijke bijdrage geleverd aan de introductie en verspreiding van verschillende invasieve uitheemse soorten. Naast de huisdieren zelf, riskeren ook het voedsel en andere toebehoren zoals terrarium- en aquariumplanten om een invasief karakter te ontwikkelen als ze in de natuur terechtkomen¹³. Een voorbeeld hiervan is de bananenkakkerlak (*Panchlora nivea*), welke zowel als huisdier, alsook als voederdier gebruikt wordt. Deze soort is invasief in Cuba en Florida waar ze schade aan planten veroorzaakt^{14,15}.

De aard van de huisdiersector moedigt actief wereldwijde handel aan. Deze handel in huisdieren gebeurt vaak via beurzen, al dan niet gespecialiseerde websites en sociale media, waar de identificatie en legaliteit van de verkochte dieren niet altijd even betrouwbaar is. Misidentificaties van huisdieren, voedseldieren en planten zijn veel voorkomend en houden een verhoogd risico in wanneer een invasieve soort verkeerdelijk geïdentificeerd wordt.

Nieuwe introducties in de natuur afremmen door ontsnappingen of onverantwoord beheer van huisdier-afval te voorkomen, is de eerste prioriteit. Het is immers veel duurder en minder doeltreffend om populaties na hun introductie in de vrije natuur aan te pakken dan om in de eerste plaats hun introductie in de vrije natuur te vermijden via preventieve acties.

Dit document is bedoeld als leidraad voor de huisdiersector en bevat een aantal vrijwillige maatregelen (een code goede praktijk) die geïmplementeerd moeten worden om verdere opzettelijke of onopzettelijke introducties en verspreiding van uitheemse soorten (zowel planten als dieren) via de handel, de kweek en het houden van huisdieren te voorkomen.

Deze code goede praktijk is een **vrijwillig instrument** voor de bewustmaking van professionals in de sector, opdat ze zich proactief kunnen inzetten om de mogelijke negatieve effecten van invasieve uitheemse soorten op de biodiversiteit, de menselijke gezondheid en de economische activiteiten te beperken. Het gebruik van dergelijke codes goede praktijk (= gedragscodes) wordt aanbevolen door de Raad van Europa^{16,17}. Soortgelijke codes of initiatieven worden al toegepast of zijn in voorbereiding op internationaal, nationaal of regionaal niveau in verschillende landen over de hele wereld, zoals Nederland, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Australië of de Verenigde Staten.

Deze code is opgesteld als een onderdeel van het hoofdstuk betreffende publiek en privaat bezit van het **nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België**, opgesteld en uitgevoerd door het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten¹⁸. De inhoud en voorgestelde maatregelen werden in samenwerking met de huisdiersector geformuleerd via een reeks werkgroepen en consultaties met vertegenwoordigers die actief zijn in het hele land (Wallonië, Vlaanderen, Brussel).

© Shutterstock_49647073

© Adre Karwath

2. CODE GOEDE PRAKTIJK

2.1. Doelgroep

Deze code goede praktijk voor de huisdiersector heeft als doel om een reeks maatregelen te implementeren voor **professionelen uit de huisdiersector**. Een tweede doel is om deze maatregelen bekend te maken bij de stakeholders van de professionele huisdiersector, **van de aanlevering tot eindgebruiker** (hobbyisten en eigenaars van dieren). Dit wordt beoogd via de beroepsfederaties die de verkopers en kwekers vertegenwoordigen en de federaties die de leveranciers en eindgebruikers (hobbyisten) vertegenwoordigen en die deze code mee onderschrijven. De code is ook bedoeld voor de relevante verschillende Belgische overheden en hun instanties. Deze code is vrijwillig en geen juridisch bindend instrument.

2.2. Maatregelen

De betrokken partijen engageren zich ertoe om zes belangrijke maatregelen, beschreven in deze code, te volgen:

1. Kennisneming van huidige wetgeving betreffende IUS en huisdieren

2. Toepassing van goede bioveiligheidsprotocollen om onbedoelde ontsnappingen van uitheemse dier- en plantensoorten en hun contaminanten te voorkomen.

3. Kennisdeling van correcte huisvesting en het afraden van het dumpen van dieren.

4. Deelname aan monitoring van IUS, contaminaties en misidentificaties.

5. Opstelling van gedragsregels voor de organisatie van beurzen.

6. Deelname aan initiatieven om de bewustwording rond invasieve uitheemse soorten te verhogen.

Hieronder volgen gedetailleerde beschrijvingen van deze maatregelen.

2.2.1. Kennisneming van huidige wetgeving betreffende IUS en huisdieren.

Een **eerste maatregel** betreft het hebben en onderhouden van adequate kennis rond invasieve uitheemse soorten en de huisdiersector.

- De actuele regelgeving betreffende invasieve uitheemse soorten en huisdieren dient gekend te zijn. Dit betreft zowel de feitelijke wetgeving, alsook de lijsten van invasieve uitheemse soorten. In België is de belangrijkste lijst de voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten van de **Europese verordening nr. 1143/2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten**. Deze lijst wordt regelmatig bijgewerkt met de **additie van nieuwe soorten**.

- De actuele wetgeving rond het **correct houden van huisdieren** dient gekend te zijn. Dit betreft zowel de feitelijke wetgeving, alsook de regionale positieflijsten en andere regionale regels betreffende het houden en verhandelen van huisdieren.

- Verblijven van dieren die door winkels en kwekers gekweekt en verkocht worden, dienen ten allen tijde **correct gelabeld te zijn met de volledige wetenschappelijke soortnaam en de volksnaam**.

2.2.2. Toepassing van goede bioveiligheidsprotocollen om onbedoelde ontsnappingen van uitheemse dier- en plantensoorten en hun contaminanten te voorkomen.

Deze **tweede maatregel** betreft het correct behandelen van afval van huisdieren en hun toebehoren. Weggegooid kadavers of materiaal zoals substraat, plantenmateriaal en water zijn gekende manieren waarop IUS hun weg kunnen vinden naar de natuur en openbare domeinen. Voorgenoemde materialen bevatten vaak nog levende propagulen zoals kiemkrachtige zaden, larven of eitjes. Om ontsnappingen op deze manier te vermijden, moeten geschikte procedures toegepast worden die het risico minimaliseren.

- **Afval, afkomstig van stocks en kweekdieren**, mag onder geen beding gedumpt worden in de natuur, in rivieren of op braakland. Sluikstorten is bovendien wettelijk verboden en wordt bestraft.

- **Kadavers van huisdieren** dienen afgevoerd te worden via afvalverwerkingsbedrijven, via de gemeente indien die daarvoor een inzamelpunt heeft, of via erkende ophalers. Kadavers van huisdieren mogen wettelijk niet bij rest- of groenafval. Het begraven op eigen terrein is slechts onder specifieke omstandigheden toegelaten (na te vragen bij de gemeente). Kadavers van gewervelde voedseldieren dienen volgens dezelfde richtlijnen afgevoerd te worden.
- **Afval van huisdieren** (exclusief kadavers, dus bijvoorbeeld substraat, uitwerpselen, vervellingen, overschotten voedsel,...) wordt best gesorteerd en afgevoerd via de correcte afvalfracties. Substraat (uitgezonderd zand), vervellingen en overschotten voedsel mogen bij het groenafval. Uitwerpselen van dieren dienen ofwel bij groenafval, ofwel bij restafval gesorteerd te worden. Dit kan variëren afhankelijk van het type huisdier (vleeseter of niet-vleeseter) en tussen de gewesten en intercommunales. Bepaalde afvalfracties van huisdieren, zoals overschotten van plantaardig of ongewerveld voedsel en substraat zonder uitwerpselen, mogen worden gecomposteerd, mits zij vooraf gedurende 24 uur bij -20 °C worden ingevroren. Bij een typische thuiscompostering worden er geen voldoende hoge temperaturen (> 50°C) bereikt om potentiële ziektekiemen en propagulen afdoende te doden. Het afval bevriezen vooraleer te composteren is een voldoende betrouwbare manier om deze propagulen en ziektekiemen te doden.
- **Afval van voedseldieren** (substraat, uitwerpselen, vervellingen, overschotten voedsel) wordt best afgevoerd via ophaling van groenafval wanneer het ongewervelden betreft of dient minstens 24 uur diepgevroren te worden bij -20°C vooraleer het gecomposteerd kan worden. Bij een typische thuiscompostering worden er geen voldoende hoge temperaturen (> 50°C) bereikt om potentiële ziektekiemen en propagulen afdoende te doden. Het afval bevriezen vooraleer te composteren is een voldoende betrouwbare manier om deze propagulen en ziektekiemen te doden. Voor afval van gewervelde voedseldieren dienen de richtlijnen betreffende afval van huisdieren gevolgd te worden.
- **Afval van terrestrische planten**, afkomstig van de inrichting en verrijking van verblijven/huisvesting, kan enkel gecomposteerd worden wanneer er voldoende hoge temperaturen bereikt worden om de kiembaarheid van propagulen zoals zaden te vernietigen (>50°C). Het is beter om plantenafval naar geschikte verwerkingsbedrijven of recyclageparken te brengen, of dit af te voeren via groenafval.
- **Afval van aquatische planten**, afkomstig van de inrichting en verrijking van verblijven/huisvesting, is gemakkelijker verwerkbaar en kan gecomposteerd of begraven worden nadat het volledig is ge(vries)droogt. Dit verzekert de afwezigheid van kiemkrachtige propagulen. Afval van aquatische planten kan eveneens via groenafval afgevoerd worden. Verpakkingen van aquatische planten dienen met de nodige voorzichtigheid behandeld te worden om te voorkomen dat verstekelingen in het verpakkingsmateriaal zich kunnen verspreiden.
- Alle dieren dienen op een **correcte manier gehuisvest** te zijn, volgens de aanbevelingen op het gebied van dierenwelzijn, waarbij de kans op ontsnapping geminimaliseerd wordt.

2.2.3. Kennisdeling van correcte huisvesting en het afraden van het dumpen van dieren.

Een **derde maatregel** betreft de kennisdeling omtrent de correcte huisvesting van huisdieren, alsook het afraden van het dumpen van dieren in de natuur. Het dumpen van niet langer gewenste dieren en ontsnappingen zijn enkele van de grootste bijdragers aan de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

- Potentiële kopers dienen eerst en vooral aangemoedigd te worden om een **goede voorbereiding** te doen vooraleer huisdieren aan te schaffen en zich ervan te verzekeren dat ze de nodige tijd, ruimte en middelen hebben om ze te houden. De professionele huisdiersector kan hier een belangrijke bijdrage leveren door informatie of (doorverwijzingen naar) opleidingen aan te reiken. Hieronder enkele voorbeelden van reeds bestaande informatiebronnen:
 - Huisdierinfo huisdierwijzers
 - Informatiefiches Leefmilieu Brussel
 - Informatie exotische huisdieren in Wallonië
 - Informatie huisdieren in Wallonië
- Kopers van huisdieren dienen geïnformeerd te worden over de **correcte huisvesting van de gekochte soorten**, en de verhoogde risico's op ontsnapping en dierenleed bij incorrecte huisvesting.
- Kopers van huisdieren dienen verder ontmoedigd te worden om **ongewenste dieren** achter te laten in de natuur. Het achterlaten van dieren brengt namelijk niet alleen veel dierenleed met zich mee, maar kan ook leiden tot de vestiging van een invasieve uitheemse soort waarbij veel schade kan worden veroorzaakt aan de natuur en sectoren die hiervan afhankelijk zijn.

Bij aankoop moeten nieuwe kopers van huisdieren worden geïnformeerd over de mogelijkheden om als laatste redmiddel ongewenste dieren naar **geschikte opvangcentra** te brengen.

- Houders dienen geïnformeerd te worden over wat te doen met **invasieve uitheemse soorten die reeds in hun bezit zijn**. De EU verordening staat toe om dieren van de EU lijst te behouden tot deze een natuurlijke dood sterven, mits deze reeds in het bezit waren voor de betreffende soort op de lijst werd opgenomen. In Wallonië is er voor deze dieren een meldplicht, in Vlaanderen en Brussel wordt aangeraden om een afwijking op de regionale wetgeving betreffende IUS aan te vragen voor het houden van een soort van EU lijst. Het is verboden om deze dieren te verkopen, er mee te kweken, ze te transporteren of ze uit te zetten. Het is cfr. de EU verordening wel toegestaan om deze dieren, wanneer er door omstandigheden niet langer voor gezorgd kan worden, weg te schenken aan nieuwe eigenaars **zonder enige vorm van compensatie**. Hierbij heeft de nieuwe eigenaar een meldplicht indien men in Wallonië woont, of dient men een afwijking aan te vragen op de regionale wetgeving betreffende het houden van IUS indien men in Vlaanderen of Brussel woont.

2.2.4. Deelname aan monitoring van IUS, contaminaties en misidentificaties.

Als **vierde** maatregel wordt aan alle betrokken partijen gevraagd om deel te nemen aan monitoring van IUS, en aan het verzamelen van gegevens betreffende de huisdiersector.

- Alle ondergetekenden verbinden zich ertoe om mee te helpen aan het in kaart brengen van de soorten die in de handel beschikbaar zijn door de **verzameling van gegevens** door het NWSIUS te faciliteren. Dit kan bijvoorbeeld door een jaarlijkse enquête, opgesteld door het NWSIUS, te promoten onder hun leden.
- De handelaars en hobbyisten verbinden zich ertoe om **besmettingen** (d.w.z. specimen van niet-doelsoorten die verstopt zitten tussen de lading) te melden aan het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten (Email: secretariat@iasregulation.be). De verschillende overheden (VL, WA, BR) verbinden zich er van hun kant toe om een rapporteringskanaal op te starten voor deze meldingen en zal het gebruik van de verzamelde data via dit kanaal op transparante wijze communiceren. Het gebruik en de effectiviteit van dit kanaal wordt samen met deze code elke twee jaar geëvalueerd.

- De handelaars verbinden zich er ook toe om **aangekochte huisdieren**, planten en voedseldieren van de correcte wetenschappelijke soortnaam te voorzien (dit is verplicht voor de verblijven van huisdieren, het wordt aangeraden alles bij te houden in een register). Indien er fouten worden opgemerkt, worden deze gemeld aan het Secretariaat (deze melding bevat minstens de foute soortnaam en land van herkomst, en idealiter ook de juiste soortnaam). Deze melding moet niet voorzien zijn van de identiteit van de leverancier. De overheid verbindt zich er van haar kant toe om een rapporteringskanaal op te starten voor deze meldingen en zal het gebruik van de verzamelde data via dit kanaal op transparante wijze communiceren. Het gebruik en de effectiviteit van dit kanaal wordt samen met deze code elke twee jaar geëvalueerd.

2.2.5. Opstelling van gedragsregels voor de organisatie van beurzen.

De ondergetekenden verbinden zich ertoe om:

- Bij de organisatie van beurzen **informatie te voorzien** over invasieve uitheemse soorten, bijvoorbeeld middels informatie op de website. Een korte tekst die kan opgenomen worden op de website kan bekomen worden bij het NWSIUS. Deze omvat informatie over verboden soorten (EU en BE), impact en het belang van goede huisvesting.
- Het bewustmakingsmateriaal omtrent IUS, ontwikkeld in samenwerking met deze werkgroep, **ter beschikking te stellen van standhouders en bezoekers** op beurzen.
- Toezicht te houden op de **afwezigheid van het gebruik** van verboden invasieve uitheemse soorten (Unielijst) in publiciteit.

Het wordt bovendien aangeraden om een reglement op te stellen voor standhouders, waarin minstens de volgende elementen betreffende invasieve uitheemse soorten worden opgenomen (extra elementen betreffende dierenwelzijn worden eveneens aangeraden, maar vallen buiten de scope van deze code):

- Aanboden huisdieren, voedseldieren en planten moeten **minstens voorzien zijn van de correcte wetenschappelijke soortnaam en de volksnaam**, en in het geval van de huisdieren ook van de oorsprong (land waar het dier gekweekt werd).
- Aanboden huisdieren, voedseldieren en planten mogen **enkel toegelaten soorten** zijn conform de geldende positieflijsten en wetgeving rond invasieve uitheemse soorten.

- Door deelname aan de beurs, verklaren de standhouders en bezoekers dat ze **kennis hebben genomen van de beursregels**, waaronder de regels betreffende invasieve uitheemse soorten.

De organisatoren van beurzen worden verantwoordelijk geacht voor het **correct handelen** (d.w.z. de relevante instanties te contacteren) bij de vaststelling van inbreuken. De organisatoren dienen waakzaam te zijn voor de afwezigheid van invasieve uitheemse soorten op hun evenementen.

© Jeroen Speybroeck

2.2.6. Deelname aan initiatieven om de bewustwording rond invasieve uitheemse soorten en hun impact te verbeteren.

Bewustmaking van de problematiek rond invasieve uitheemse soorten en hun impact is een belangrijk onderdeel van deze code goede praktijk. Met het ondertekenen van deze code, engageert de partner zich ertoe om:

- **Informatie te verschaffen aan kwekers, verkopers en hun cliënteel.** Dit houdt in dat de maatregelen van deze code goede praktijk, alsook andere informatie omtrent invasieve uitheemse soorten en de huisdiersector gedeeld en onderwezen wordt aan deze stakeholders. Zo kunnen er eventueel workshops/trainingen worden ingericht in samenwerking met het NWSIUS, waarbij het secretariaat het nodige materiaal en/of info kan verschaffen (bijvoorbeeld PowerPoints, flyers, posters, video's,...).
- Leden van federaties **te sensibiliseren** om onder geen beding dieren te dumpen maar ongewenste dieren via de correcte kanalen op te laten vangen.

- Het **beschikbare communicatiemateriaal te verspreiden** via hun communicatiekanalen. Dit omvat deze code goede praktijk, alsook bijkomend communicatiemateriaal dat ontwikkeld werd door het NWSIUS in samenwerking met de vertegenwoordigers uit de sector. Het NWSIUS is verantwoordelijk voor het aanleveren van het communicatiemateriaal (digitaal en fysiek).
- **Geen invasieve uitheemse soorten te gebruiken voor nieuwe publiciteit en/of reclame.** Reeds bestaande campagnes waarin invasieve uitheemse soorten gebruikt worden, blijven toegestaan. Dit is een uitbreiding op de bepaling in het KB 27/04/2007 dat er geen reclame mag gemaakt worden met soorten zoogdieren en reptielen die niet op de positieflijsten vermeld zijn.

© Charles J Sharp

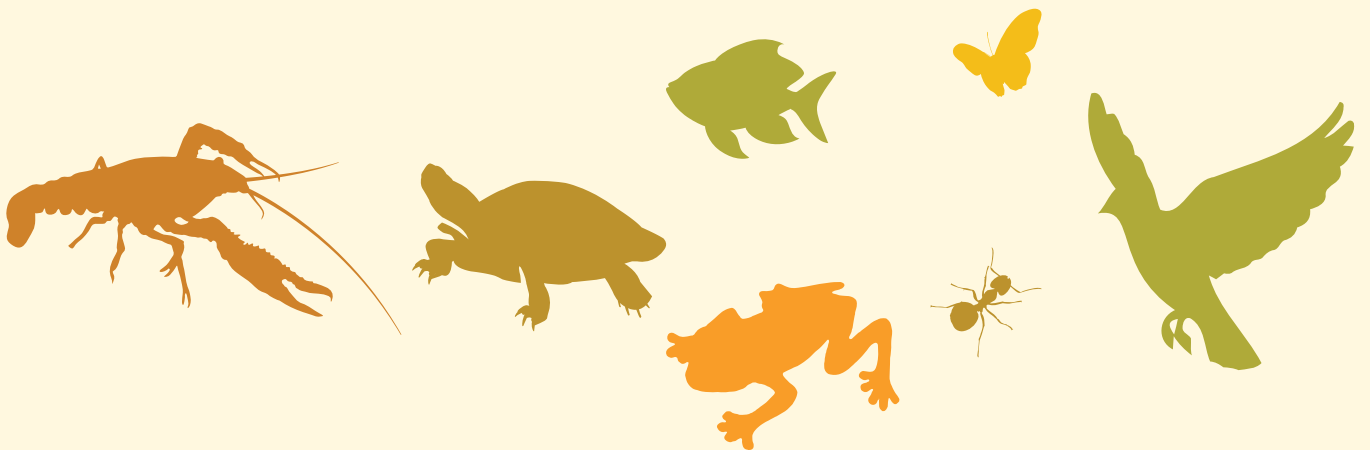

© Riccardo Novaga

© Frank Vassen

3. SLOTBEPALINGEN

Follow-up en evaluatie:

Deze code goede praktijk zal om de twee jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd worden om de relevantie en doeltreffendheid ervan te waarborgen. Deze evaluatie zal door het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor Invasieve Uitheemse Soorten (NWSIUS) geïnitieerd worden. Deze tweejaarlijkse evaluatie zal voor minstens 6 jaar aangehouden worden.

Feedback van belanghebbenden en dataverzameling:

Tijdens de implementatieperiode van de code zullen er door het NWSIUS opleidingssessies worden georganiseerd en zal er data worden verzameld over de doeltreffendheid van de maatregelen. Bovendien zullen de belanghebbenden (d.w.z. de ondertekenaars van de code) tijdens de evaluatie worden uitgenodigd om hun opmerkingen te geven, teneinde na te gaan welke maatregelen werken en welke voor verbetering vatbaar zijn om ervoor te zorgen dat de code goede praktijk de huidige haalbare en meest doeltreffende maatregelen voor de sector weerspiegelt.

Herzieningen:

Alle herzieningen van de code goede praktijk moeten worden goedgekeurd door het Nationaal Comité voor invasieve uitheemse soorten, alsook door de ondergetekenden van de code. Na goedkeuring wordt de bijgewerkte gedragscode meegedeeld aan alle belanghebbenden en worden er indien nodig nieuwe opleidingssessies georganiseerd.

Goedkeuring:

De inhoud en maatregelen van deze code goede praktijk werden uitgewerkt in 2025 en 2026 samen met de sector via een reeks werkgroepen en consultaties met vertegenwoordigers die actief zijn in de verschillende gewesten van het land (Wallonië, Vlaanderen, Brussel) en zijn goedgekeurd door de organisaties en instanties die de code hebben ondertekend.

4. REFERENTIES

1. IPBES. Global Assessment Report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Debating Nature's Value (2019).
2. IUCN. The IUCN Red List of Threatened Species. **Version 20**, (2012).
3. Pimentel, D., Zuniga, R. & Morrison, D. Update on the Environmental and Economic Costs Associated with Alien-Invasive Species in the United States. *Ecological Economics* **52**, 273–288 (2005).
4. Kettunen, M. et al. Technical Support to EU Strategy on Invasive Species (IAS) - Assessment of the Impacts of IAS in Europe and the EU (Final Module Report for the European Commission). (2008).
5. National Scientific Secretariat on Invasive Alien Species. Pathways of unintentional introduction and spread of 88 invasive alien species of Union concern in Belgium: identification and prioritization. (2023).
6. Environment, E. C. D.-G. for et al. Guidance for Interpretation of the CBD Categories of Pathways for the Introduction of Invasive Alien Species. (Publications Office, 2020). doi:doi/10.2779/6172.
7. Andrews, C. The ornamental fish trade and fish conservation. *J Fish Biol* **37**, 53–59 (1990).
8. Chan, F. T. et al. Leaving the fish bowl: the ornamental trade as a global vector for freshwater fish invasions. *Aquat Ecosyst Health Manag* **22**, 417–439 (2019).
9. Maceda-Veiga, A., Escribano-Alacid, J., de Sostoa, A. & García-Berthou, E. The aquarium trade as a potential source of fish introductions in southwestern Europe. *Biol Invasions* **15**, 2707–2716 (2013).
10. Perdikaris, C. et al. Risk screening of non-native, translocated and traded aquarium freshwater fishes in Greece using Fish Invasiveness Screening Kit. *Fish Manag Ecol* **23**, 32–43 (2016).
11. Gippet, J. M. W. & Bertelsmeier, C. Invasiveness is linked to greater commercial success in the global pet trade. **118**, (2021).
12. Lockwood, J. L. et al. When pets become pests : the role of the exotic pet trade in producing invasive vertebrate animals. 323–330 (2019) doi:10.1002/fee.2059.
13. Lourenço, F., Calado, R., Medina, I. & Ameixa, O. M. C. C. The Potential Impacts by the Invasion of Insects Reared to Feed Livestock and Pet Animals in Europe and Other Regions : A Critical Review. (2022).
14. Florida environmental pest management. Cuban cockroach. <https://florida-environmental.com/pests/cockroaches/cuban-cockroach/#:~:text=Cuban cockroaches are invasive%2C just,they might just be lurking.>
15. University of Florida. Cuban cockroach, *Panclora nivea* (Blattodea: Blaberidae). https://entnemdept.ufl.edu/projex/gallery/dl/cockroaches/text/cuban_cockroach.htm.
16. Europese Commissie. mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het comité van de regio's. Onze levensverzekering, ons natuurlijk kapitaal: een EU-biodiversiteitsstrategie voor 2020. COM 55 (2011).
17. Shine, C. et al. Assessment to Support Continued Development of the EU Strategy to Combat Invasive Alien Species. (2010).
18. Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor invasieve uitheemse soorten. Nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België. (2022).

Invasive Alien Species
National Scientific Secretariat

**Ontdek hoe je klanten
correct informeert.**